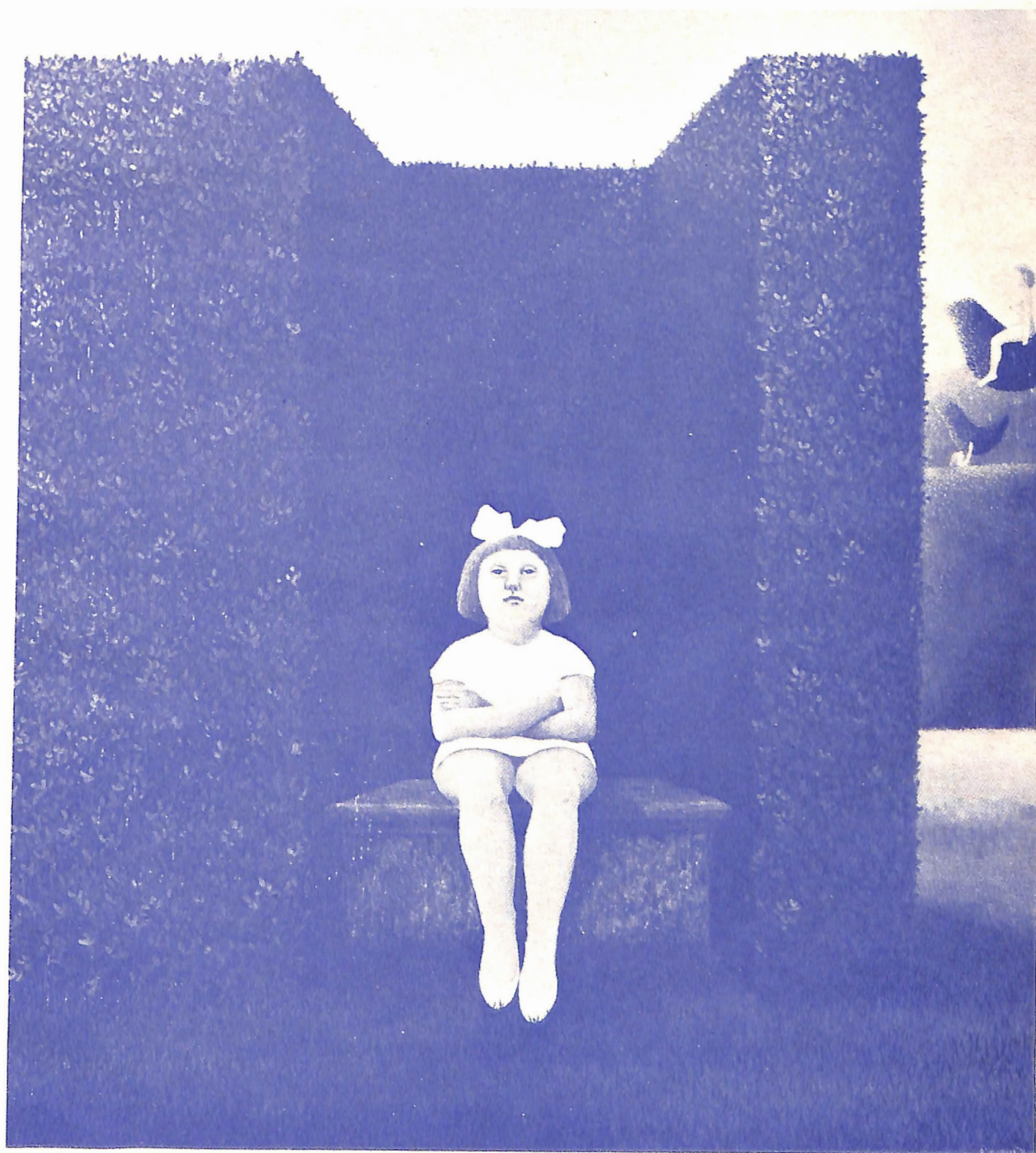

1975: internationaal jaar van de vrouw

Introductie

Mag ik me even voorstellen? Ik ben Jetske Mijs, oud 34 jaar en met ingang van 1975 de nieuwe redactrice van dit blad. De heer Fiege heeft mij de afgelopen maanden terdege ingewijd in de „geheimen” van het Humanistisch Verbond en van „Humanist”.

Graag wil ik hem hiervoor danken; ik heb veel waardering voor het feit dat hij naast zijn drukke werkzaamheden als directeur zoveel van het blad wist te maken.

Vanzelfsprekend zal de inhoud en de toon van „Humanist” allengs wel wat veranderen: ieder vogeltje zingt nu eenmaal zoals het gebekt is. Wel wil ik proberen niet alleen mijn eigen stokpaardjes uit te leven, maar u op een breed terrein te blijven informeren. Daarnaast hoop ik dat het blad ook het contact tussen de leden en tussen de gemeenschappen zal bevorderen en verstevigen.

gen. Daarbij is uw hulp onmisbaar: suggesties, kritiek, brieven, telefoontjes, verslagen en vooral ook afdelingskrantjes zullen me zeer welkom zijn.

Eén dag per week kunt u mij bereiken op het Centraal Bureau in Utrecht, in het volgende nummer hoort u welke dag dit zal zijn. Ook brieven kunt u te mijner attentie aan het Centraal Bureau adresseren. Bij het uitwerken van uw en mijn ideeën en voorstellen word ik bijgestaan door een gloednieuwe redactie-commissie van zes leden: de heren P. Spigt en R. Tielman, J. de Leede, C. Vogel, H. Bongers, R. van Kamp en mevrouw Engel-Hogebloom.

Huizen zijn het gedachtenleven van een stad.

Mensen zijn om er zichzelf in te verschuilen
als een klapwiekend idee van een vogel
Menselijke huizen buigen gemakkelijk om

Waar de logika opluchting is en intelligentie een hand
– oneindige verlenging van het lichaam, hulpmiddel

van de hulpeloze en mechanische mens, – ook ik ben het hulpmiddel van de mens, wie hij dan is en waarvandaan: enkelvoudig, elektrisch,

wanhopig, mild.

Ik ben het hulpmiddel van mijzelf.

Sybre Polet
uit „Demokratie”, bundel
Persoon/Onpersoon. Uitg. Bezige Bij

Hoofdbestuur

De vergadering van 29 november leverde nog al wat absinten op, waaronder deze schrijver.

Er zijn nog al wat acties aan de gang, waarbij men onze bijval vraagt. Zo werd steun gevraagd voor de vermoedelijk belangrijkste democratische partij in Portugal, de socialistische. Er zijn echter meer democratische partijen, zodat we niet uitsluitend deze steun geven. Ook Het Derde Kwadrant meldde zich, en er wordt advies ingewonnen. Ten aanzien van het optreden van de Duitse politie in de Baader Meinhof-, en wellicht andere politieke zaken wordt contact opgenomen met de Duitse zusterorganisatie, de Bund Freireligiöser Gemeinde. Het comité Israël-Unesco verkrijgt onze adhesie. Israël wordt uit kennelijk politieke overwegingen uit Unesco gestoten.

Het bemannen (bevrouwen) van de telefoon, des zondagsavonds laat na onze TV-uitzending, blijkt een goede zaak te zijn. Het levert telkens tientallen nieuwe leden op. Het treurige is dat er ook telkens weer veel mensen bedanken. Zo bracht de maand november 177 nieuwe inschrijvingen, maar ook 119 afvoeringen. Die afvoeringen zijn natuurlijk niet alleen zuivere bedankers, er zijn onder andere ook overledenen. Niettemin is het bedanken onaangenaam hoog.

In dit verband moet mij dan maar eens iets van het hart. Het is steeds al zo geweest dat het brede publiek het Verbond slechts een nauwe speelruimte geeft. Het is al een oud verschijnsel dat we voor de een te rood zouden zijn, en voor de ander te liberaal: alsof het de politiek is die ook hier de doorslag moest

geven! Het is nu nog steeds niet veel anders. De een bedankt omdat hij in een uitzending bevestigd heeft gezien wat hij al lang proefde en vermoedde: het Verbond gaat mee met allerlei rakkers die niet weten wat ze allemaal overboord willen zetten. De ander bedankt omdat men in het Verbond niet eens gewoon progressief zou mogen zijn, of ook omdat het Verbond geen vlees en geen vis is.

Natuurlijk is het zo dat het optreden van het hoofdbestuur, van onze Radio en TV-ploeg, van sommige plaatselijke besturen, enzovoort, lang niet altijd prachtig is, en dat ons blad ook nog

veel beter had gekund. Maar duidelijk moet tevens zijn dat het op deze wijze voor een belangrijk deel het publiek zelf is dat het HV aan de 15.000 leden grens bindt en daardoor belet een aanzienlijk grotere humanistisch-zedelijke invloed uit te oefenen, veel méér bijstand te verlenen aan mensen in geestelijke nood en veel méér en krachtiger vormingsonderwijs te geven. Als ik me dit goed voor ogen stel, dan kan ik er sterk naar verlangen dat dit krachtig uitlopen van het Verbond eens waar zou worden. Maar de echte waarheid is steeds weer die van al die bedankjes van mensen die een ander verbond hadden willen hebben dan wat er is en dit door hun bedanken eigenlijk dwingend willen voorschrijven. Naar mijn mening denkt

Dr. A. J. Wichers
Alg.-sekretaris

men dan te weinig mee in de richting van een Realiseerbaar Verbond, om zich vervolgens voor te stellen wat een Gerealiseerd Verbond allemaal kan betekenen.

Ik heb mijn ruimte al bijna opgebruikt. Daarom nog slechts kort over enkele andere zaken.

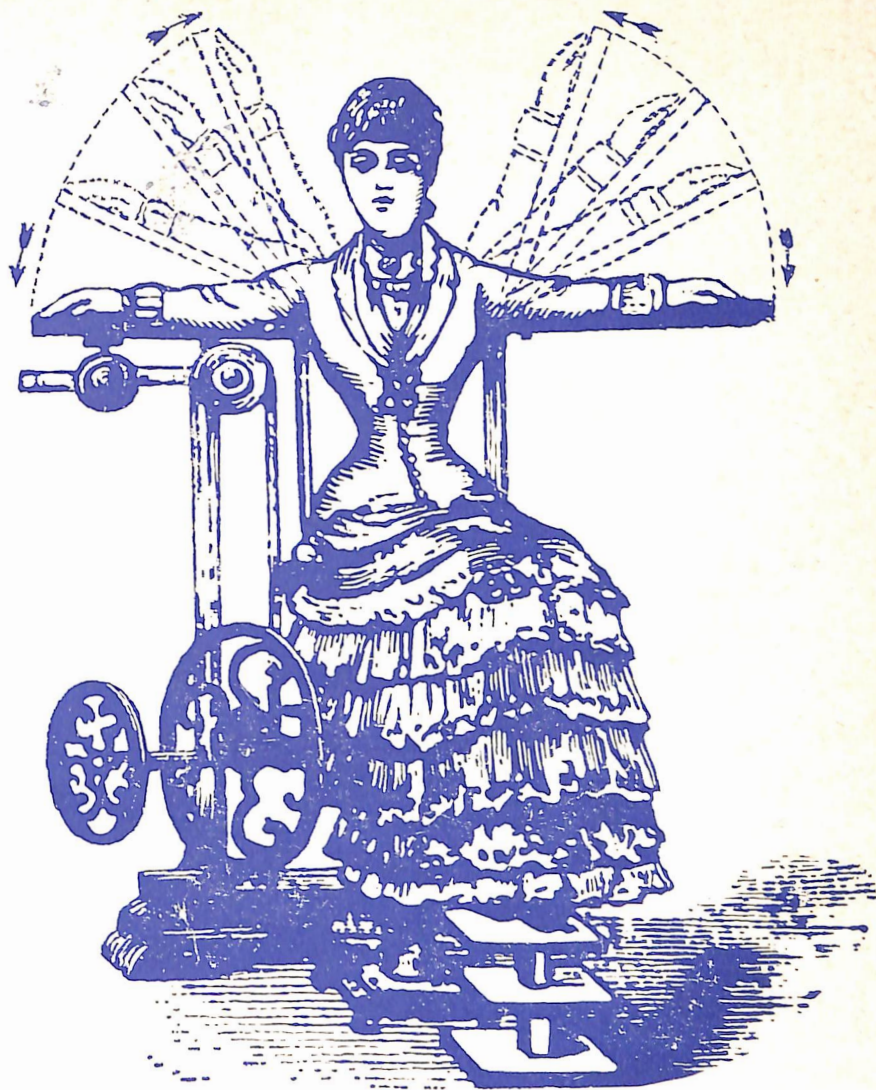
Er ligt een nota over Functie, Samenstelling en Werkwijze van de Verbandsraad ter tafel. Deze werd doorgepraat, maar het hoofdbestuur wil eerst de Verbandsraad zelf (op 7 december) horen, alvorens tot een standpunt te komen.

Dan is er een redaktiecommissie Humanist benoemd, die Mevrouw Mijs zal bijstaan in het voeren van de redaktie. Deze commissie bestaat uit de volgende personen: Dr H. Bongers, Mevrouw J. F. Engel-Hogebloom, Dr R. van Kamp, J. de Leede, P. Spigt, Drs R. A. P. Tielman en C. Vogel. Dit is een gezelschap bestaande uit hoofdbestuurders, functionarissen en derden.

De Radio- en TV-kommissie ontving nog enkele laatste opmerkingen over zijn nota over zijn taak en bevoegdheden. Die nota kan nu bijgewerkt worden en gaan functioneren.

Driebergen, 15 december 1974

HET JAAR VAN DE VROUW

Dat wordt een héle lánge moederdag, merkte iemand op naar aanleiding van de berichten dat 1975 uitgeroepen is tot het Jaar van de Vrouw. Er zullen zeker meer spitse opmerkingen komen. Geen moederdag, maar wat dan wel?

In 1972 besloot de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties om het jaar 1975 aan te wijzen als Internationaal Jaar van de Vrouw. Het doel is, dit jaar te wijden aan intensievere acties ter bevordering van de gelijkstelling van mannen en vrouwen en van de volledige integratie van vrouwen in alle sectoren van onze samenleving. In Nederland wordt het Jaar van de Vrouw georganiseerd door een Nationaal Comité, dat van de regering een bedrag van 2 miljoen gulden kreeg toegewezen. Hiervan zal onder meer worden gefinancierd een drie weken durende manifestatie in de Jaarbeurs in Utrecht, op 20 mei.

Bij de installatie van het Nationaal Comité legde voorzitter Nellien C. de Ruiter uit waarom het instellen van een Jaar voor de Vrouw wel degelijk nut heeft:

„Onze cultuur is er een van typisch traditioneel mannelijke waarden en normen, hetgeen op vrouwen vaak een vervreemdend effect heeft. Wij zullen gezamenlijk moeten zoeken naar een nieuwe maatschappijstructuur voor mensen, waarin noch vrouwen noch mannen, noch kinderen belemmerd worden in hun ontplooiing en waarin allen zich thuis kunnen voelen. Als we onderkennen dat het proces van democratisering en politisering daarin centraal staat wordt eindelijk duidelijk dat

het vrouwenprobleem geen probleem van probleemvrouwen is”.

Mevrouw de Ruiter noemt vier terreinen waarop de ongelijkheid tussen man en vrouw bestaat:

- het opleidings- en ontwikkelingsniveau
- de inschakeling in het arbeidsproces
- de rechtspositie
- de politieke besluitvorming

Het is schokkend, aldus mevrouw De Ruiter dat zelfs in het zover ontwikkelde Nederland deze vier terreinen pendanten hebben die het instellen van een Jaar van de Vrouw ook hier wettigen:

Ontwikkeling

Van de 800 miljoen analfabeten ter wereld zijn 60% vrouwen. Al is dit in ons land geen probleem, toch ligt het opleidingsniveau van de Nederlandse vrouwen ver beneden dat van de mannen: van de 16-jarigen volgde in 1971 35% van de meisjes geen onderwijs meer (tegen 11% van de jongens); van de 18-jarigen was dat bij 73% het geval (38% jongens).

Arbeidsproces

Van de vrouwen tussen 15 en 65 jaar verricht ongeveer 25% betaalde arbeid, dat is lager dan de in ons omringende landen. Bovendien bestaat dit aantal voor de helft uit jongere, ongehuwde vrouwen. De mogelijkheid voor de vrouw om zich óók economisch onafhankelijk te maken, is verslechterd door de toenemende werkloos-

heid, waarbij de vrouwelijke beroepsbevolking relatief erger wordt getroffen.

Rechtspositie

Nederland slaat hier geen slecht figuur, maar op het gebied van fiscaal recht, arbeidsrecht, pensioenwetgeving, sociale verzekering en sociale voorzieningen wordt met name de gehuwde vrouw in ons land veelal niet beschouwd als een zelfstandig individu.

Politieke besluitvorming

In 1973 zat in 42% van de Nederlandse gemeenteraden geen vrouw. Er zijn minder dan 1% vrouwelijke burgemeesters. De deelname van de vrouw aan beleidsvorming is verre van gelijk aan die van de man.

De cartoons die u in dit nummer aantreft maken onderdeel uit van een collectie spotprenten onder de noemer „Vervuiling”, die nog tot 30 januari te bezichtigen is in het Van Gogh museum, Paulus Potterstraat in Amsterdam.

De omslag-foto is een reproductie van een schilderij van Dolf Zwerver. De illustratie bij Het Jaar van de Vrouw: omslag boek Dick Hillenius „Het romantisch mechaniek”, uitg. Arbeiderspers, Amsterdam.

milieu-neurose

Milieu-neurose heet een nieuwe ziekte.

De verschijnselen zijn: onzekerheid, gevoelens van angst, onmacht, achterdocht en schuld. De ziekte slaat gemakkelijk om in apathie, een stemming van „laat maar, wij kunnen er toch niets aan doen” en komt veel voor bij mensen, die lezen en horen over de Club van Rome en over het feit dat ze zelfbewust, milieubewust, politiekbewust en prijsbewust moeten zijn!

Moeten, moeten: ja, inderdaad. De regionale discussiebijeenkomsten „Samen overleven” lieten daar geen twijfel over bestaan. „Loopmare”, het blad van de afdeling Amsterdam van het H.V. formuleert het aldus: „Het gaat er in dit soort zaken nu eens niet om te vertellen hoe anderen, ergens ver weg, het wel dienen te doen, maar om onszelf, ons gedrag, ons bestedingspatroon, onze wijze van omspringen met de ons ter beschikking staande grondstoffen en produktiemiddelen. Uiteindelijk om de vraag in hoeverre wij bereid zijn onze mentaliteit te wijzigen.”

Voorzitter Rood zei er in „Humanist” van 15 september j.l. over: „Wij moeten met elkaar proberen vast te stellen of dat extra inkomen, die jacht op meer, wezenlijk zijn voor ons leven en zo niet, wat dan wel de werkelijke „waarden” zijn...”

humanist

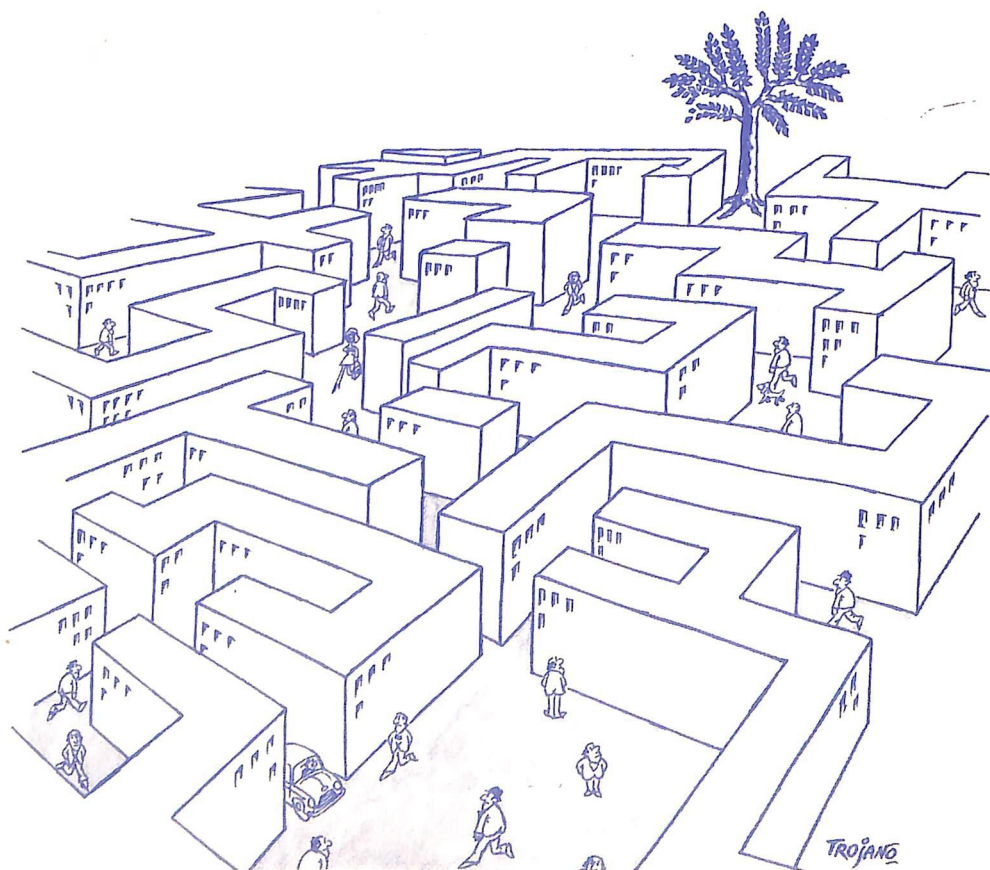
Verantwoordelijk
voor de inhoud:
Hoofdbestuur H.V.
Eindredacteur:
Jetske Mijs
Layout: Lumax Utrecht
Druk: Lumax Utrecht
Redactie-adres
Humanistisch
Verbond
Oudegracht 152
Utrecht
Tel.: 030-31 81 45

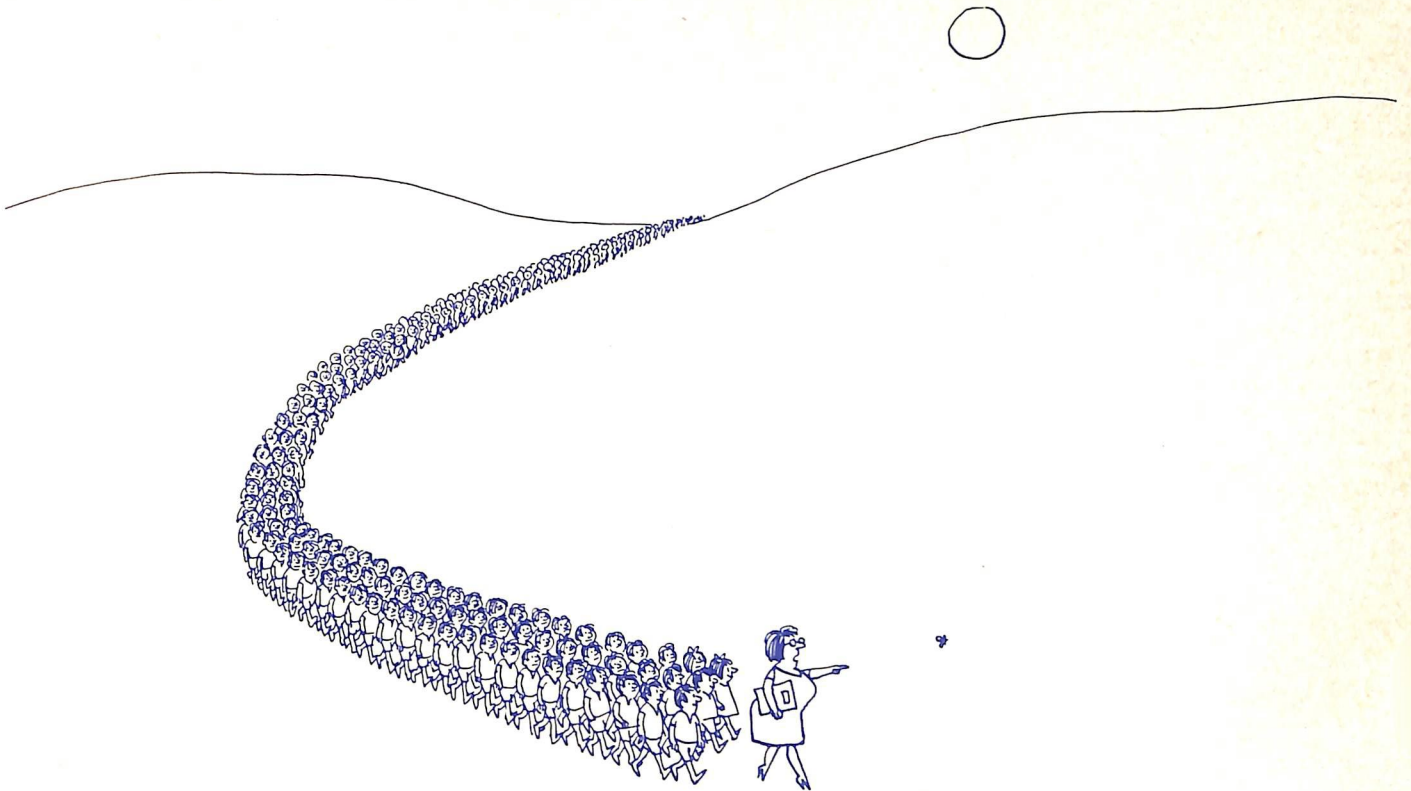
Iets doen dat willen we wel. Dat betekent natuurlijk in de eerste plaats begrijpen waar het om en over gaat, meedenken. We wijzen nog eens op de grote conferentie van het H.V. op 8 en 9 februari in Utrecht. Maar ook in het klein kunt u alvast beginnen.

Hieronder wat tips voor het dagelijkse leven, ontleend aan het nuttige boek „Gids voor een milieubewust leven.”*)

Zuinig met materiaal

- beschrijf papier aan twee kanten
- gooi geen papieren zakken en doeken weg die nog gebruikt kunnen worden i.p.v. plastic zakken en papieren stofdoeken
- denk aan het kopen van tweedehands-goederen
- door terugwinning van een stapel kranten van een meter hoog wordt een boom gespaard
- koop dranken in flessen i.p.v. blik
- beperk het gebruik van wegwerp-artikelen
- i.p.v. een keukenrol, kunt u beter een spons nemen
- koop grote hoeveelheden tegelijk zodat de verhouding tussen verpakking en inhoud gunstig uitvalt
- vermijd artikelen die overdreven verpakt zijn, zoals afzonderlijk verpakte plakjes kaas, snoepjes, stukken zeep, fruit of groenten in plastic
- koop enkel gelaagd, ongekleurd toilet papier
- neem altijd een boodschappentas mee naar de winkel
- weiger uw inkopen te laten inpakken

36

als dit niet nodig is en leg uit waarom

- de meeste schoonheidsmiddelen zijn onzin. Vele dragen bij tot het uitsterven van diersoorten. Ze houden allerlei chemische fabrieken op de been. Ze worden overdreven verpakt. Per jaar wordt alleen al in ons land voor honderden miljoenen gulden milieubederf op het gezicht gesmeerd om binnen 12 uur weer te worden verwijderd

- koop geen spuitbussen

- koop geen toetjes etc. in plastic bakjes

- koop geen aluminium-folie voor het bewaren van levensmiddelen, gebruik dan liever plastic dozen die u telkens opnieuw kunt gebruiken.

Energie in de woning

- als een extra trui of deken voldoende is om u behaaglijk te voelen, zet dan de verwarming of thermostaat een paar graden lager. Voor één graad meer is 3 tot 4 procent meer brandstof nodig; voor 5 graden meer 15 tot 20 procent

- repareer lekkende kranen

- laat water niet nodeloos lopen. Laat bijvoorbeeld niet de kraan openstaan terwijl u tanden poetst, gebruik een glas

- profiteer zoveel mogelijk van het daglicht

- sterkte van uw lamplicht moet aangepast zijn aan uw bezigheid

- een stofzuiger van 150 watt heeft zuigkracht genoeg, de rest gaat op in lawaai.

Chemicaliën in huis en tuin

- voor het schoonmaken van ramen is een eetlepel ammonia op een liter water net zo goed als een dure spuitbus met schuimmiddel

- zeep en water zijn voldoende voor allerlei karweitjes, waarvoor tegenwoordig sterk desinfecterende middelen worden gebruikt

- zachte zeep en soda zijn wat het milieu betreft te verkiezen boven fosfaat bevattende allesreinigers. De 99 pct. huishoudbacteriën, grauwsluiers en tornados moet u maar vergeten

- luchtverversers (meestal in spuitbus) verhullen alleen maar. Zet de ramen liever open

- bestrijd bladluizen niet met een mengsel van zeepsop en spiritus zoals zo vaak wordt aangeraden. Spiritus is alcohol en de pest voor bladgroen of chlorophyl

Knoflook en uien bieden bescherming tegen bladluizen. Uien tussen rozen planten. Er zijn boeken over organisch tuinieren

- plant een levende kerstboom als er dan tóch een moet zijn. Zelfs in een bak op het balkon doen ze het 't hele jaar door.

Jetske Mijs

*) „Gids voor milieubewust leven”, door Paul Swatek, vertaald door Jo Fiedeldij Dop-Phaff. Uitgave van Elsevier en Friends of the Earth/Raad voor Milieudefensie, Amsterdam. Prijs f 9,90.

Eén boterham per dag minder

In het hier besproken boek maakt Ernst Bartels een proefberekening voor 12 miljoen consumenten (Nederland) onder het motto: **ook een boterham minder per dag vermindert de aanslag op het milieu.** Zijn conclusie is: 12 miljoen „welvaartstaters” zouden door een nauwelijks merkbaar „offer” de hoofdvoedselproductie mogelijk maken van 20.468.000 mensen in ontwikkelingslanden, zonder dat deze hun landbouwareaal behoeven uit te breiden of extra uit te buiten.

stichting steunfonds praktisch humanisme

W. Ruitenbergh

Van middelen en wegen

In een eerste artikel, dat verschenen is in „Humanist” van 1 oktober hebben wij iets verteld over het ontstaan van onze stichting en de ontwikkeling, die deze in de afgelopen jaren heeft doorgeemaakt.

De resultaten die zijn bereikt zijn niet vanzelf gekomen. In de beginfase werden alle werkzaamheden, die aan het voeren van inzamelings-akties zijn verbonden, ten huize van de familie Pols verricht. De aantallen brieven die verzonden moesten worden met alle rompsomp die daarbij komt kijken maakten het op den duur onmogelijk dit thuis te doen. Daarom werd in Amersfoort een bescheiden ruimte gehuurd van waaruit het gehele jaar door activiteiten konden worden ontplooid.

Het zwaartepunt van alle activiteiten ligt nog steeds in de maand maart en men heeft ons wel eens gevraagd, waarvoor juist die periode is gekozen. Het antwoord is erg eenvoudig: omdat bleek, dat toen de allereerste aktie moest worden gevoerd, in de maand maart het minst concurrentie van andere inzamelingsakties te duchten was.

Zoals bekend willen wij ons voornamelijk richten tot de meer dan drie miljoen buitenkerkelijken die Nederland zou tellen. Ons grootste probleem is altijd geweest langs welke weg en met welke middelen wij dit moeten doen. Jammer genoeg bestaat er geen adreslijst van buitenkerkelijken. Omdat de leden van het H.V. waarschijnlijk op de hoogte zijn van de levensbeschouwing van hun kennissen hebben wij sedert een paar jaar een beroep op die leden gedaan om ons behulpzaam te zijn bij de verspreiding van onze brieven en folders.

Dat dit beroep niet tevergeefs is geweest wordt overtuigend bewezen door het groeiende succes van onze akties gedurende de laatste jaren.

In een derde artikel willen wij u graag nog iets meer vertellen over onze werkzaamheden.

W. Ruitenbergh
voorzitter

in dit nummer:

Introductie
pag. 2

Hoofdbestuur
pag. 2

Het jaar van de vrouw
pag. 3

Milieuneurose
pag. 4

Van middelen en wegen
pag. 6

Ontmoetingsgroep
pag. 6

Ingezonden brieven
pag. 7

Nationale conferentie Overlevings-
problematiek van het Humanistisch
Verbond
pag. 8

Ontmoetingsgroep

In januari of februari start in Utrecht een nieuwe ontmoetingsgroep (10 avonden op een vaste dag van de week).

Aan deze groep, georganiseerd vanuit het humanistisch studentenraadswerk, kunnen ook een aantal leden van het H.V. deelnemen.

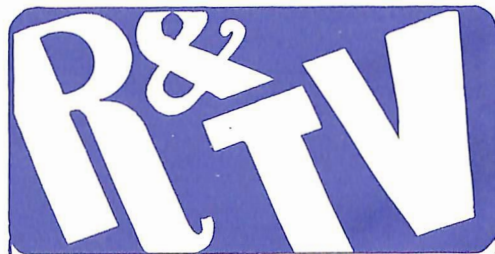
U kunt u alvast schriftelijk opgeven bij onderstaand adres.

Graag ook nog even een berichtje van hen die zich reeds telefonisch of schriftelijk opgaven, daar helaas enkele adressen zoek geraakt zijn.

Drs H. L. de Koningh,
Adm. van Gentstr. 39, Utrecht
Tel. 030-71 51 91

„HALF WAKKER” verkenning in de humanistische psychologie

Deze vier gebundelde radio-lezingen zijn te verkrijgen door storting of overschrijving van f 5,— op postgiro no. 58 t.n.v. de Humanistische Luisterkring, Utrecht, met vermelding waarvoor het bedrag bestemd is.

RADIO

Zondag 9.30—10.00 uur

- 5 januari aktualiteiten
- 12 januari bejaarden: opvattingen over wonen, werken en leven
- 19 januari aktualiteiten
- 26 januari De vrouw als monument
- 2 februari aktualiteiten
- 9 februari symposium overleven

TELEVISIE

12 januari: Martelen. Medewerking van o.a. Frits Behrendt, F. Kuitzenbrouwer en Doc. Actueel Theater.

± 22.30 uur

26 januari: Samkalden over de spanning tussen normaal funct. democratie en actiegroepen.

INGEZONDEN BRIEVEN

Emancipatie

De heer Snijder uit Den Haag vraagt in de Humanist van 1 december lezers en redactie om eens wat over het bovenstaande onderwerp te schrijven en omdat zijn ingezonden brief over „kritiek” in de Humanist van 15 april de aanleiding is geweest van mijn lidmaatschap door de opmerking over „oubollige” taal en „provinciale” keuze van onderwerpen, volgt hier mijn antwoord:

Het woord „emancipatie” wordt meestal gebruikt om de verwerving van gelijke rechten voor man en vrouw aan te duiden. Vandaar dat een man als Maslow en andere Amerikaanse Humanistische Psychologen het liever over vorming, zelf-ontplooiing, groei en creativiteit hebben, zoals door Albert Nieuwland in het eerste nummer van „Ont-Moeten” wordt uiteengezet.

Nieuwland is socioloog en vrijwillig functionaris van het H.V. „ONT-MOETEN” is een informatief tijdschrift van het groeps-werk van het H.V. en kost f 15,— per jaar voor 8 exemplaren.

„Nieuwe Zakelijkheid” is een begrip dat hoofdzakelijk in de architectuur werd gebruikt. De „Encyclopedie voor iedereen” geeft de volgende definitie: „Richting in de kunst, die naar vermindering van het overbodige en wat de beeldende kunsten betreft naar strengheid van weergave streeft”.

De tijd van de nieuwe zakelijkheid is voorbij. De „echtheid”, de eerlijkheid, het „luisteren” (zie C. R. Rogers), de zelfstandig-

heid, de oprechtheid, etc. staan echter in het midden van de belangstelling. De vrouw is druk bezig zich van de mannelijke gewichtigheid en protserige praalzucht te ontdoen en volgens Esther Vilar’s „The Manipulated Man” is de man het slachtoffer van de vrouw. De meeste mannen kopen nu geen nieuw pak zonder de goedkeuring van hun echtgenoten. Aan de andere kant draaien vrouwen hun mannen nu meestal niet meer om hun vinger, zoals vroeger.

De uitspraak van Montesquieu duidt erop dat hij, zoals te verwachten was, één van Maslow’s „Gezonde zelf-ontplooiers” was waarvan er volgens hem maar één tot twee procent bestaan. Dit zijn de mensen die hun „eigen problemen bijna altijd kunnen oplossen door er goed over na te denken en te beredeneren”, waarschijnlijk echter zonder medemens.

„Gezonde zelf-ontplooiers” zijn nl. „Onafhankelijk van de mening van andere mensen” (zie Maslow’s Motivatie en Persoonlijkheid, pagina 248).

Op pagina 274 van dit boek staat het volgende: „Wat wij bij de liefdesbetrekking zien, is een samensmelting van een groot vermogen tot liefhebben en tegelijkertijd veel respect voor de ander en veel respect voor zichzelf. Dit blijkt uit het feit dat men van deze mensen niet in de gewone zin des woords kan zeggen dat ze elkaar nodig hebben zoals gewone minnenden. Ze kun-

nen bijzonder dicht bij elkaar staan en toch, zo nodig, uit elkaar gaan zonder innerlijk ineen te storten.

Ze klemmen zich niet aan elkaar vast en hebben generlei haken of ankers. Men heeft het stellige gevoel dat zij ontzaglijk van elkaar genieten, maar een langdurige scheiding of de dood filosofisch zouden opvatten, d.w.z. dat ze sterk zouden blijven.” En op pagina 232: „Wij moeten bedenken dat de beste, zij het ook niet de enige, techniek die wij kennen om tot dit punt van betrekkelijke onafhankelijkheid van liefde en respect te komen, deze is dat men deze zelfde liefde en respect in het verleden ruimschoots heeft ontvangen.”

„Eén van de hoogste niveaus van psychologische groei is een individu te worden – afstand nemen van de gemeenschap en het individu af te zonderen van zijn omgeving, waarnaar zijn organische conditie verlangt, is de natuurlijke gang van zaken,” schrijft Frederick Herzberg in zijn boek „Work and the Nature of Man” op pagina 87.

De mens kan tot in lengte van dagen doorgaan een doel van bestaan te vinden doordat zijn geest blijft groeien terwijl zijn lichaam afsterft. Dat is het grote geluk van de ouderdom. Dat is de tegenpool van de werkeloosheid. Dat maakt het tijdperk van het arbeidsloze inkomen tot een grote vreugde.

J. G. Roberts, Hilversum

Ter discussie

„God is dood...” deze drie woorden zijn genoeg om verwoede discussies op gang te brengen, om diverse pennen, al of niet driftig, in beweging te stellen. Zou ditzelfde ook gebeuren als we ons de kreet „het humanisme is dood” laten ontvallen? Waarschijnlijk niet of nauwelijks.

Als humanist zou ik er ook niet warm of koud van worden, want het humanisme als stroming is in feite tijdloos.

Of datzelfde gezegd kan worden van het Humanistisch Verbond trek ik sterk in twijfel en soms verwacht je inderdaad dat men met de mededeling komt dat het H.V. dood is, uit, over, fini, dat was het dan.

Nadat men inplaats van tegenover steeds meer naast de R.K. kerk is gaan staan als gevolg van de ontwikkelingen gedurende de jaren en men daarmee een gemeenschappelijke vijand heeft verloren, lijkt het wel of er ook een belangrijk bindmiddel uit het H.V. is wegge gevallen.

Men kan niet meer lekker schoppen (en het was ook wel nodig soms) tegen dat instituut dat RK kerk heet en waaruit velen van ons zijn voortgekomen, zich bewust hiervan hebben afgescheiden en zich haast automatisch tegen zijn gaan afzetten, maar wat nu, nu dat minder nodig is.

Voelen we in het HV een voldoende gelijke gedachte dat we ons inderdaad verbonden kunnen voelen? Ik betwijfel het vaak, er zijn nog genoeg activiteiten zal men tegenwerpen, inderdaad, doch veel van die activiteiten worden uitgevoerd door steeds

weer die weinige die zich geëngageerd weten en voelen terwijl hun werk dan vaak nog mogelijk gemaakt wordt via subsidies van overheidsinstanties, bevochten en verkregen in het verleden.

Vanwaar deze negatieve uitlatingen zal men zeggen, ten eerste zou ik dan willen stellen ze niet negatief te noemen, doch ze onder de noemer „zelfkritiek” te plaatsen iets wat voor ieder en ook voor het HV van essentieel belang is. Ten tweede ná het lezen van Humanist van 1 december kwam deze probleemstelling meer dan ooit bij mij te boven.

O.a. door het ingezonden stuk van de heer J. Bartels over abortus, hij leefde daarin duidelijk op, na de brief van de Nederlandse bisschoppen over deze kwestie en met hem waarschijnlijk vele. Onder het mom van „Ha, fijn eindelijk kunnen we weer eens tegen onze oude aartsvijand aantrappen”. Zelf ben ik ook bepaald geen vriend van deze gezanten van Rome, toch, het al of niets eens zijn met hun tekst even buiten beschouwing gelaten, heb ik hun optreden bewonderd, ze wisten weinig bijval te zullen krijgen, ze konden verwachten dat ze scherpe reacties zouden loswerken, dat ze opnieuw voor betweters zouden worden uitgemaakt.

Maar ondanks dat ging hun brief eruit, niet als iets dat ze anderen opdrongen, maar als eventuele leidraad, als hun mening, take it or leave it! Dat noem ik durf, daar zou het HV een voorbeeld aan kunnen nemen,

men zou dan met minder kool en geit sparende uitspraken komen, die daardoor vrij nietszeggend zijn. In zijn agitatie tegen de Ned. bisschoppen noemt hr. Bartels nog als voorbeeld hun slappe en niet daadwerkelijke houding in de kwestie Vietnam. O.K. maar waren wij van het HV dan zoveel beter?

Verhitte interne discussies over deze kwesties zal de oorlog daar bepaald niet verkort hebben, terwijl de uitspraak van het HV over Vietnam erop neer kwam dat iedereen lief voor elkaar moest wezen en toch vooral niet moest vechten en als er dan gevochten werd dat ze niet gemeen mochten vechten... Een ander punt in hetzelfde blad, was de rubriek „Hoofdbestuur” waarin de heer Wichers enigszins vertwijfeld meldt dat men tot nu toe uit de gemeenschappen nog nauwelijks reacties heeft gehad op het verzoek om namen van kandidaten voor het nieuwe Hoofdbestuur op te geven.

Wellicht ben ik overhaast als ik aanneem dat het hoofdbestuur dit verwonderlijk vindt.

Dat dat naar mijn idee van weinig realiteitszin getuigt is gestoeld op mijn eigen ervaring. Gedurende de twee jaar dat ik in het bestuur van de gemeenschap Breda heb gezeten, bestond het enige contact met het Hoofdbestuur uit het afdragen van de contributie, iets wat mij zeer bevreemde.

(lees verder op pag. 8)

Een commercieel bedrijf, waarbij de communicatie tussen de directie en de afdelingschefs zó zou verlopen, zou allang ter ziele zijn.

Dat dit met het HV gelukkig niet het geval is toont aan dat deze vergelijking wat mank gaat. Maar dat neemt niet weg dat er het

een en ander zal dienen te gebeuren, en daaraan zal dan iedereen moeten werken als vanouds, om iets te behouden dat inhoud heeft...

Het humanisme in zijn georganiseerde vorm....!!

H. R. Bos, Breda

Voetveren - onmisbaar in landelijk fietspadennet

Na de autoloze zondagen wordt er niet alleen veel meer gefietst en gewandeld, er kwam in het algemeen ook meer begrip voor actiegroepen en milieubeschermers, die in de onverbiddelijke opmars van de auto terecht reeds lang een aantasting zagen van onze vrijheid (om in rust en zuivere lucht te leven), onze veiligheid (ruim 3.000 verkeersdoden en 60 tot 70.000 gewonden per jaar) en van het nog resterende natuurschoon (steeds meer autowegen door en langs ongerepte gebieden).

Er kwam een doorbraak in het denken over de auto en activisten (die overigens ook best willen erkennen, dat de auto vaak heel nuttig kan zijn), worden niet meer ongenueanceerd voor fanatieke autohaters uitgemaakt. Dit „nieuwe denken” geeft een

actie tot redding van de voet- en fietsveren (de zgn. heen-en-weer-bootjes), die voor de recreatie in de eigen woonomgeving, maar ook voor het woon-werkverkeer onmisbaar zijn, wellicht de zo nodige kans van slagen. Want, dat het aantal voetveren sterk geslonken is en dat de veren, die nog niet uit de vaart werden genomen, veelal noodlijdend zijn en dankzij fikse overheids subsidies in de vaart kunnen blijven, is een duidelijke zaak voor ieder die zich in de verkeersontwikkeling van de laatste jaren heeft verdiept. En niet alleen een duidelijke zaak, maar ook een intreurende zaak, die dringend om een oplossing vraagt. Al was het alleen maar voor de bij herhaling gediscrimineerde groep niet-autobezitters en voor degenen die wel eens iets anders willen dan „met de auto erop uit”. Een oplossing

die wellicht gevonden kan worden in landelijke en/of provinciale acties.

Ieder, die mét mij van mening is, dat de voetveren voor de schone recreatie, maar ook voor het normale langzame (dus schone) verkeer onmisbaar zijn en die bereid is ideeën en suggesties naar voren te brengen en daadwerkelijk mee te werken aan het behoud van de voetveren, gelieve contact met mij op te nemen. Wie geen tijd heeft om in een werkgroep mee te werken, kan al veel positiefs doen door zoveel mogelijk met of zonder fiets gebruik te maken van de voetveren in zijn/haar omgeving en vrienden, kennissen en familie aan te sporen hetzelfde te doen. Van degenen die wél een gedeelte van hun vrije tijd aan dit doel kunnen en willen geven, ontvang ik graag een berichtje. Met gebundelde krachten valt er zeker iets te bereiken, vooral nu verschillende instanties (ANWB en Stichting Fiets) en overheden bezig zijn aan het tot stand brengen van een landelijk fietspadennet.

Door gebruikmaking van de nog bestaande voetveren en heropening van de reeds opgeheven veren kan de aanleg van vele kilometers fietspad langs gevaarlijke autowegen achterwege blijven en als dát geen redelijk argument is, weet ik nog wel een paar andere duidelijke voordelen te noemen.

Wie belt of schrijft mij even? Bij voorbaat dank!

M. de Visser-Ameling,
Stadhouderslaan 299,
Slikkerveer (gem. Ridderkerk)
Tel. 01804-13304

Nationale conferentie Overlevingsproblematiek van het Humanistisch Verbond

op zaterdag 8 en zondag 9 februari 1975 in het Groothandelsgebouw te Rotterdam.

VOORLOPIG PROGRAMMA

Zaterdag 8 februari

's morgens:

(1) Mevrouw Irene Vorrink, Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne zal de conferentie openen met een rede waarin zij haar visie op het (te voeren) beleid uiteen zet.

(2) Vervolgens zal de problematiek die de Club van Rome aan de orde heeft gesteld door een terzake kundig spreker worden toegelicht.

's middags:

(3) Er zullen dan drie sub-thema's aan de orde komen:

— **Bevolkingspolitiek** — Inleider: Dr. Ir. H. Hoestra

— **Naar een economie van materiële versoering** — Inleider: Dr. R. Huetink

— **Eko-ethiek: contouren van een toekomstige maatschappelijke leefwijze** — Inleider: Prof. Dr. P. Thoenes.

's avonds:

(4) Films, boeken, affiches, tentoonstelling: „Samen overleven”; gelegenheid tot informatie contacten.

Zondag 9 februari

's morgens:

(5) Bespreking door de deelnemers, in drie groepen, van het ekologievraagstuk. Doel: het formuleren van een aantal beleidsadviezen.

's middags:

(6) Samenvatting van de konklusies door Prof. Dr. Enno Hommes.

(7) Prof. Dr. Johann Galtung, Zweeds socioloog van wereldfaam, heeft in principe toegezegd zijn mondiale visie op de overlevingsproblematiek te geven.

Aanmelding voor deelneming: Uitsluitend schriftelijk. Gezien de beperking die een zinvolle gedachtenwisseling aan het aantal deelnemers oplegt, wordt men verzocht slechts in te schrijven wanneer men aan de gehele conferentie wil deelnemen.

Registratie vindt plaats in volgorde van binnenkomst totdat het maximaal aantal te plaatsen deelnemers is bereikt.

Kosten: De toegang tot de conferentie is gratis. Reis- en verblijfkosten komen uiteraard voor rekening van de deelnemers.

In Humanist van 1 dec. werd een bespreking opgenomen van het boek van Mitscherlich: Overleven in beton. Wij hoorden inmiddels dat de auteur van dit artikel, architect J. J. Vriend, kort voor de publicatie is overleden.

(advertentie)

Neem een
abonnement op

REKENSCHAP

het voortreffelijke
driemaandelijks tijdschrift
voor wetenschap
en cultuur

Uitgave van de
Humanistische Stichting
Socrates
Redactie en Administratie:
Postbus 114 Utrecht

Abonnementsprijs:
f 27,50 per jaar

Een exemplaar van het
laatst verschenen nummer
wordt u op aanvraag gaarne
ter kennismaking
toegezonden